

Innspill til ny hjorteviltstrategi 2025

Kjære Landbruksdirektorat,

2025 markerer mitt 20. jaktår. Selv om mesteparten av denne tiden var i Tyskland og jeg kun har bodd i Norge siden 2020, håper jeg det er i orden at jeg likevel får komme med et innspill knyttet til hjortejakta her på Vestlandet (med erfaring begrenset til Bergensområdet og nærliggende kommuner).

Mitt inntrykk er at hjortestammen her lider både under et for høyt bestandsnivå og en skjev kjønnsfordeling som resultat av delvis feilslått seleksjon og jaktstrategi. Kort sagt: Det felles for mange voksne bukker i sin beste alder, og i tillegg kunne uttaket av kalv og 1,5-åringer (ungdyr) gjerne vært høyere. Disse problemstillingene er ikke spesifikke for Norge og har vært beskrevet i tysk jaktlitteratur i flere tiår.

Jeg ønsker derfor å stille to spørsmål i denne sammenhengen:

1. Kan en begrenset vårjakt vurderes – kun på 1,5-åringer (både bukk og kolle)?

- I Tyskland er det vanlig med en kort vårjakt (kun snik- eller posteringsjakt, *ikke* drivjakt, og *ingen* løs hund), og dette har vist seg å gi flere fordeler:
- Lange dager med godt og sikkert skytelys
- God sikt og høy aktivitetsgrad hos hjorten etter vinteren
- Viltkjøtt til grillsesongen
- Avlaster presset i den ordinære høstjakta
- Enklere aldersbestemmelse: årskalv og ungdyr er lettere å skille fra eldre dyr
- Økt uttak av ungdyr i tråd med mange bestandsplaner

Potensielle utfordringer inkluderer:

- Økt friluftaktivitet blant ikke-jegere: Her trengs det utredning og/eller forsøk – fører vårjakt til flere konflikter med turgåere og andre brukere av utmarka? Det ser ut til å fungere i mange andre land, men nordmenn har over gjennomsnittet høy utendørsaktivitet.
- Aldersbestemmelse og artskunnskap: Mulig behov for egen opplæring og/eller kvalifikasjon som «vårjeger» – noe tilsvarende som allerede praktiseres ved rovviltjakt.
- Hygiene og håndtering av felt vilt: Samme problemstilling gjelder for tidlig septemberjakt. Krav til kjøling og hygienisk behandling kan eventuelt tas inn i en eventuell «vårjeger»-godkjenning.

- Sosiale forhold: Mange samboere og ektefeller vil kanskje ikke være begeistret for enda en jakt sesong i kalenderen.

2. Kan bruk av naturlig åte ved hjortejakt vurderes?

Åtejakt med naturlig åte (for eksempel eplerester fra juicetilvirkning) er tillatt i mange europeiske land, men er i dag forbudt i Norge. Det kan likevel være grunn til å vurdere om dette kan tillates under visse forutsetninger. Mulige fordeler er:

- Bevegelsen skjer i større grad fra dyrene, ikke jegeren – dette kan redusere stress og jaktpress i bestanden.
- Lengre observasjonstid gir tryggere individbestemmelse, og kanskje får én eller annen bukk i god alder leve videre?
- Mer kontrollert skuddsituasjon med kjent skyteavstand, god kulebane og mindre stress for jegeren – dyrevelferd!
- Økt sikkerhet i semi-urbane jaktområder: Dyrene kan lokkes til steder med god bakgrunn, mindre støyplager og tryggere kulefang.

Mulige utfordringer og tiltak:

- Smittefare (CWD og lignende): Åteplasser må være midlertidige og med begrenset mengde fôr. Ingen tønner fulle av kraftfôr – men heller en bøtte med epler her og der, og flytting av åteplassen etter felt dyr.
- Risiko for uetisk praksis: Ved enhver form for åtejakt finnes det en risiko for at enkelte kan tøyne grensene for regelverket i forsøk på å tiltrekke seg, observere og felle flere hjortedyr.

Begge tiltak – **begrenset vårjakt på ungdyr** og **regulert åtejakt** – kan bidra til bedre måloppnåelse i avskytingen av ungdyr, med mindre stress for både dyr og jeger enn nattlige smygjakter i mørke høstkvelder med stadig bedre nattoptikk.

Dersom vårjakt oppleves som for kontroversielt, kan et kompromiss være å **forlenge ordinær jaktperiode inn i januar** i kystområder hvor vinterforholdene er milde og ikke innebærer risiko for overbeskatning. Dette kan kombineres med åtejakt som et roligere og mer dyrevelferdsvennlig (om sen vinteren) alternativ/tilleg til drivjakt med folk og hunder.

Med vennlig hilsen,

Daniel Haischer